

CATALUNYA RELIGIÓ

EDICIÓ SETMANAL | TOTA L'ACTUALITAT A WWW.CATALUNYARELIGIO.CAT | DIVENDRES 13 DE SETEMBRE DE 2019 | Número 50

PÀG. 5 | RAMON PRAT

Qui jutja als jutges? Reflexió teològica

PÀG. 9 | ANNA-BEL CARBONELL

Porta't bé i aprèn moltes coses

PÀG. 13 | MIQUEL BAUSSET

"Els cristians hem d'obrir nous solcs de justícia i esperança per al nostre país"

PÀG. 23 | EDUCACIÓ

Vedruna crearà un llegendari virtual

PÀG. 26 | OBITUARI

Mor mossèn Jarque,
fundador de Catalunya Cristiana

PÀG. 28 | ABAT SOLER

"Vull repetir, amb més intensitat,
la petició de perdó a les víctimes"

PÀG. 32 | CLARA GOMIS

"Amb el suïcidi cal sortir de l'aïllament"

Joan Àguila: "No podem agafar de catequista la primera persona amb disponibilitat horària" | PÀG. 16

PÒRTIC

Aquest 11 de setembre ha fet deu anys que vam obrir Catalunya Religió. En aquest temps hem ofert una fotografia en moviment de la vitalitat de les comunitats religioses del nostre país. I en agraïm continuar-ho fent. Gràcies a vosaltres, iniciem la celebració dels deu anys. Hem aconseguit el lideratge en el món digital en el nostre àmbit temàtic. Des d'aquest any, també som la publicació religiosa impresa amb més difusió a Catalunya. Amb 20.000 exemplars, l'edició gratuïta en paper de Catalunya Religió se situa entre les revistes en català amb més tirada. Gràcies a vosaltres podem continuar obrint cada dia Catalunya Religió.

SUMARI

3 Panoràmica

Escolteu, per què hi ha fronteres?, per Jesús Renau

Qui jutja als jutges? Reflexió teològica, per Ramon Prat

¿Les celebracions són úniques?, per CPL

Porta't bé i aprèn moltes coses, per Anna-Bel Carbonell

A punt per començar el curs lectiu, per Escola Cristiana

"Els cristians hem d'obrir nous solcs de justícia i esperança per al nostre país", per Miquel Bausset

16-43 Actualitat

Joan Àguila: "No podem agafar de catequista la primera persona amb disponibilitat horària"

Vedruna crearà un llegendari de Catalunya en realitat virtual

Mor mossèn Jarque, fundador de Catalunya Cristiana

Abat Soler: "Vull repetir, amb més intensitat, la petició de perdó a les víctimes"

Els bisbes i la Diada: fraternitat i presos

"Amb el suïcidi cal sortir de l'aïllament i buscar ajuda"

Congrés sobre el papa Francesc al novembre

La Nit de les Religions, una gran oportunitat per les confessions

44 Recull de premsa | Els bisbes i els presos - Macron visita Andorra - El papa a Madagascar

45 Agenda | Presentació de les memòries de Joan Estruch - Portes obertes a la Sagrada Família

46 La setmana a les xarxes

Escolteu, per què hi ha fronteres?

**PER JESÚS RENAU
A VISIÓ POSITIVA**

Primera part

Aquella mirada transparent i tan intel·ligent va provocar un moment de silenci, que tu Clara, que deus tenir 6 o 7 anys, vas aprofitar per fer la pregunta: "Escolteu, i per què hi ha fronteres?"

Ara sí, que el silenci era nostre. Tots callarem. Haviem estat comentant una notícia del diari. Tots els grans estats s'estan armant per defensar o atacar els satèl·lits que han enviat a l'espai i dels quals depèn pràcticament tota la informació i el control de les nostres societats i de les nostres vides.

Clara, hi ha fronteres perquè hi ha estats, i hi ha estats perquè hi ha una història de guerres, de victòries i derrotes, de pactes i imposicions; també hi ha llengües, cultures, maneres de ser i de sentir...

PROU!!, diu la Clara; s'alça, ens mira a tots i surt corrent cap al jardí, mentre diu cridant: ESTEU BOJOS!!

Segona part

Soc aquí, Senyor, contemplant la fotografia del planeta blau. Les paraules de la Clara m'han

trasbalsat. Estem bojós. No té cap sentit gastar immenses quantitats de diners –en gran part recaptats dels impostos dels pobles– per fabricar tota mena d'armaments –convencionals, extra-convencionals, atòmics i ara de lluita en l'espai– per defensar aquestes fronteres, aquests estats... fruit en gran part d'altres guerres.

Diners necessaris per a l'agricultura, per fer habitatges, escoles, hospitals, investigacions sobre la salut... Diners per a l'ensenyament, l'art, la cultura... Vivim en un sol món. Tots som hu-

mans. Què resta d'aquell crit popular: llibertat, igualtat, fraternitat... i felicitat!?

Trobaré milions d'excuses i moltes maneres de repartir culpabilitats, tot plegat per no moure'm. Queixes, totes, Senyor... Moviments, tan pocs!

Quin serà el futur de la generació de la Clara? Per elles i ells! N'estic segur: Tu vols que reaccionem abans no sigui massa tard.

JESÚS RENAU -CR | [LLEGIR AL WEB](#)

Qui jutja als jutges? Reflexió teològica

**PER RAMON PRAT I PONS
A L'OPINIÓ PUBLICADA**

En les democràcies modernes els poders legislatiu i executiu són jutjats pel poder judicial. El poder judicial es jutja a si mateix, encara que sigui en diverses instàncies. Què hem de dir, però, quan hi ha una única instància que s'ha de jutjar a si mateixa?

La qualitat de la judicatura, aleshores, rau en la maduresa personal i en la consciència oberta o tancada, crítica o ingènua de cada magistrat. D'això l'acadèmia en diu jurisprudència. Tanmateix, atès que ningú no és neutral, sinó que la natura humana està condicionada pel respecte o duresa envers l'altre, per la flexibilitat o inflexibilitat, per la humilitat o l'arrogància, és

bàsic que cada jutge, a banda del debat jurídic intern, escolti tres instàncies crítiques: l'opinió pública (les mirades sociològiques), la filosofia (les anàlisis des de la raó) i la teologia (la reflexió sobre Déu i les espiritualitats).

La crítica de la opinió pública és diversa i, sovint contradictòria, però si el jutge escolta tothom i no solament els que coincideixen amb la seva ideologia, pot disposar d'uns elements valuosos per tal de prendre una decisió ponderada i assenyada.

La crítica independent dels filòsofs i de les ciències humanes és imprescindible, perquè

planteja les preguntes de fons des de la raó, que poden ajudar el jutge a elaborar una resolució realista i madura.

La crítica de la teologia també és convenient, perquè denuncia els ídols de torn, que són productes de l'ésser humà i, doncs, també l'egolatria de creure que algú posseeix tota la veritat, que la identifica amb la pròpia ideologia. Això ajuda a ser conscient dels propis límits, a no deixar-se pressionar pel poder establert (econòmic, polític, ideològic, religiós...), a no caure en el parany de l'arrogància i en el menyspreu dels que pensen diferent, etc.

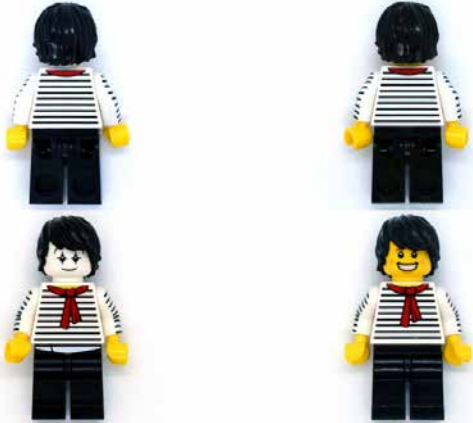
Dit en positiu, la teologia pot ajudar el jutge a respectar la dignitat de l'ésser humà i, especialment dels més pobres i marginats, a acollir la llum i la força de la intuïció i de les vivències espirituals autèntiques, en vista a treballar sempre pel bé comú i amb humilitat. Altrament, el jutge pot vèncer però no convèncer i aleshores, pot imposar la seva decisió, però la història l'acabarà posant al seu lloc. En el cas del cristianisme, la contemplació de Jesucrist a la creu, condemnat pel poder judicial del seu temps, i que avui continua essent l'esperança de milions de dones i homes dels cinc continents, és una icona d'aquesta justícia

restaurada. Val a dir, doncs, que aquesta visió inspirada en la reflexió teològica és bona per la justícia.

Per això, a la nostra societat hem de tenir un gran respecte pel dret i per la judicatura, però no podem renunciar a la crítica racional, ni a la denúncia... i això ens permet anunciar *la força de la veritat per damunt de la veritat de la força*.

RAMON PRAT I PONS, TEÒLEG | [LLEGIR AL WEB](#)

¿Les celebracions són úniques?

**PER CENTRE DE PASTORAL LITÚRGICA (CPL)
A EL CIM S'ACOSTA**

Fa temps en una conversa entre amics, algú va comentar: «Si ho penseu bé, els cristians, vivim en un espòiler constant: ja sabem com acabarà la història; i tot i això continuem celebrant l'Eucaristia cada setmana i continuem preparant les celebracions cada setmana com si fossin úniques». Després d'aquesta afirmació el company del costat li va respondre: «Bé, és que encara que sempre celebrem el mateix, en el fons, cada celebració és diferent». I la conversa es va transformar en un debat per veure qui tenia raó.

En aquell moment no es va arribar a cap conclusió; però fa poc vaig topar amb aquest fragment del llibre *La missa dominical pas a pas*,

de Joaquim Gomis i **Josep Lligadas**, que em va donar la resposta.

Maria Guarch

Cada celebració és diferent

Per tal com cada persona és diferent, i cada grup és diferent, també ha de ser diferent cada celebració. En una en què la majoria d'assistents siguin gent gran, les coses seran més pausades, i àdhuc alguna part, per exemple, es cantarà en gregorià. En una amb gent més jove, el ritme serà més viu, i més agressiu i tot, si voleu.

Convé tenir-ho en compte, això. Convé que a cada parròquia i a cada lloc hi hagi en tant que es pugui *celebracions amb tarannàs diferents*, perquè responguin als diferents estils i mentalitats. No que s'hagin de fer grans canvis entre cada celebració (ni es tracta de celebracions de grups concrets i homogenis, sinó de celebracions obertes), sinó que el to que tinguin respongui més particularment als diversos estils de gent: amb cants més o menys vius, amb espais més o menys amplis de silenci i música, amb més moviment de gent que intervé o amb més pau...

En tot cas, però, el que cal és ser *molt fidel a l'assemblea*. Això vol dir, per exemple, no fer-li fer coses que no li encaixen (per exemple, fer intervenir a l'homilia, o fer dir pregàries espontànies, o fer cantar cants molts rítmics, a una gent que no en té ganes: aquestes coses, en efecte, poden ser senyals de viure o de participació en segon quines assemblees, però en moltes d'altres, en canvi, la participació es manifestarà de maneres més quietes). I vol dir, alhora, fer-li fer els passos que realment li convé de fer i pot fer (des de fer que els lectors es preparin bé, fins

a ensenyar a no escandalitzar-se el dia que els joves que van a aquella missa llegeixen unes pregàries dels fidels una mica punxegudes, passant per muntar una petita coral que prepararí i sostingui el cant).

En el fons de tot això, el que hi ha, certament, és l'element decisiu de la sensibilitat litúrgica i la sintonia amb l'assemblea per part dels responsables de cada celebració. I per a això, és clar, no hi ha receptes.

Repetició i novetat

A la celebració hi ha un joc entre repetició i novetat, i jugar bé en aquest joc és el que li dona gràcia i ritme.

És important que a la celebració hi hagi repetició. És a dir, que ressonin en els fidels textos i paraules coneguts, als quals hom s'hi pugui associar amb facilitat, amb el cor, sense haver de tenir el cervell amb la permanent tensió de captar coses noves. Poder-se associar amb pau al *parenostre*, a la pregària eucarística, als cants coneguts, ajuda de manera decisiva a la creació

del clima de pregària que la celebració ha de tenir. Com quan per Sant Jordi hom regala, sempre i cada any igual, una rosa.

Però és important, alhora, que hi hagi elements nous, que donin color a les coses repetides. L'element sempre nou de la celebració és, és clar, la lectura de la Paraula. Però alhora n'hi ha d'altres, a nivell més de signe: l'ambientació diferent de l'església, les breus frases que acompanyen el gest de pau, aquell cant peculiar al qual avui es dona un relleu especial. Aquestes coses ajuden a ressaltar i donar personalitat pròpia a cada un dels dies i moments, i impedeixen que les coses repetides esdevinguin monòtones. Com quan per Sant Jordi hom regala, cada any diferent, un llibre.

El joc i la dosificació d'aquests dos elements, la repetició i la novetat, és una de les arts bàsiques que hauria de dominar tot responsable de celebració.

Porta't bé i aprèn moltes coses

PER ANNA-BEL CARBONELL RIOS
A SINI

Acabades unes gaudides vacances, a casa nostra, com a tantes llars, comença el nou curs escolar, aquell que fixa una rutina, un horari, un calendari per a gairebé tota la societat. Família i escola, mestres/professors i alumnes es retrobaran de nou o es coneixeran per primer cop.

La família és l'eix principal de tota educació i, per tant, fa de lligam entre allò afectiu i allò cognitiu, assegurant alhora la connexió i coherència entre valors i normes, però aquest eix s'enllaça de manera molt evident amb el que representa l'escola o l'institut. I és per l'existència d'aquest estret vincle, i el seu reconei-

xement que les famílies hem de poder sempre fer confiança en l'escola i els seus mestres, en la seva identitat, i agrair-los la seva dedicació més enllà de la seva professionalitat. Perquè el bon mestre fa de mirall i és un dels referents més importants -juntament amb la seva família- per als infants i adolescents.

A l'escola s'educa i s'ensenya. Ensenyar és un acte docent de transmissió de coneixements teòrics del que en diem matèries instrumentals; i també pràctics com poden ser els hàbits i les rutines que ordenen i estructuraven el quotidià de tot individu. Educar comporta a més

l'acompanyament en la descoberta de qui és un mateix, l'estar present en el creixement de la persona, implica ser pacient, escoltar i reforçar personalitats. I ambdós actes requereixen, en diferents nivells, temps i espais, però de manera continuada la col·laboració entre escola i família, per anar de bracet i no entrar en excessives contradiccions que desorientin i creïn inseguretats innecessàries als nostres fills i filles, perquè no podem oblidar que educar és una feina compartida.

L'escola ha de ser acollidora i afavorir les relacions entre iguals. L'escola, s'ha de sentir lliure per empoderar i donar seguretat als seus alumnes, per ajudar-los a créixer, a gestionar emocions, a trobar el seu propi camí i a que es converteixin en millors persones cada dia, en ciutadans que treballin per la transformació dins de l'espai social que constitueix la seva pertinença.

El sistema educatiu ha de donar les mateixes oportunitats a tothom, respectant tota diversitat, fomentant l'esforç personal i l'esperit crític, posant en valor la paraula i la reflexió, ajudant a desenvolupar la creativitat i la imaginació.

Un nou curs comença, amb renovades energies dels mestres i professors, i desconegudes experiències pels nostres fills, els seus alumnes. Una nova fase d'aprenentatge que forma part de l'itinerari de vida, que a més és un bri més del nostre ésser i cal estimular-lo. Personalment, com he fet sempre cada dia d'escola, quan acomiadi a la meva filla amb un petó, jo li continuaré desitjant: "porta't bé i aprèn moltes coses".

A punt per començar el curs lectiu

**PER FUNDACIÓ ESCOLA CRISTIANA DE CATALUNYA
A L'ESCOLA CRISTIANA**

Som a l'avantsala de l'inici d'un curs lectiu que escolaritzarà 1.338.577 alumnes al segon cycle d'educació infantil, primària, ESO, batxillerat i formació professional.

En aquests dies és habitual facilitar les xifres d'alumnes, que són un bon orientador de l'estat de salut del nostre sector en particular i del sistema en general. Disposem d'unes dades inicials, fetes públiques a la roda de premsa del Conseller, i comparem sempre les xifres del curs que ara s'inicia amb les del que tot just acaba.

La pèrdua més important d'alumnat es produeix al segon cycle d'Educació Infantil, notícia

que, malauradament, no és cap sorpresa. El curs començarà amb 209.398 alumnes, 2.821 menys que l'anterior. Al Servei d'Educació de Catalunya, aquesta pèrdua es reparteix en 1.915 alumnes menys als centres públics i 874 menys als centres privats concertats. La proporció de disminució és pràcticament la mateixa en ambdós tipus de centres: un -1,33% als públics i un -1,32% als concertats. Una situació que desmenteix els discursos oficials que s'inclinen per informar d'una reducció molt pronunciada de les matrícules a les escoles concertades.

Dins d'un context de descens, la situació no ha empitjorat excessivament respecte el curs

passat, en què parlàvem d'una disminució total de 7.023 alumnes respecte del 2017/2018. Amb tot, des del curs 2015/2016 fins a l'actual 2019/2020, el segon cicle d'educació infantil ha perdut el 8,46% d'alumnat. En cinc anys, les aules s'han buidat en 19.360 alumnes (12.864 de centres públics i 5.907 de centres concertats).

L'Educació Primària també perd alumnat. Iniciaràn l'etapa 474.425 alumnes, 9.287 menys que l'any passat, dels quals 6.296 són de centres públics i 2.991 dels privats concertats. El percentatge de disminució entre pública i concertada és també pràcticament similar: un -1,92% a la primera i un -1,91% a la segona. La davallada en aquest nivell ha estat molt superior a la del curs passat, que fou de 2.847 alumnes. Clar indicador de la promoció gradual de cursos amb escassetat d'alumnat, que s'anirà estenent els propers anys.

L'ESO guanya 6.961 alumnes (l'any passat foren 9.682), 4.425 (un 2,14%) en centres públics i 2.536 (un 2,18%) en els privats concertats. L'increment de l'escola concertada és moderadament superior que a la pública, tot i que també podem observar que el creixement d'alumnat en el sistema es va frenant.

Finalment, els ensenyaments postobligatoris mantenen un creixement general i equilibrat entre ambdues titularitats. L'etapa de Batxillerat comença amb 1.140 alumnes més que el curs anterior, 756 a la pública i 383 a la concertada, amb percentatge d'augment similar (1,22% a la primera, 1,25% a la segona), i la Formació Professional experimenta un augment de matrícula de 1.333 alumnes, 924 (l'1,10%) a la pública i 234 (l'1,09%) a la concertada.

Aquesta realitat demogràfica, especialment a l'Educació Infantil però ara també amb un reflex a la primària, ha afectat algunes escoles del nostre col·lectiu en particular, també a tot el Servei d'Educació de Catalunya. I, veient l'evolució, és previsible la necessitat d'estudiar mesures que permetin el sosteniment dels centres i del sistema de manera acomodada a la nova realitat, actuacions que en siguin una imatge raonable, compartides i acordades entre tots els agents del sector.

Si la demanda social es manté estable, encara que amb menys alumnat, que s'actui en conseqüència i que no es generi més oferta pública quan certament no cal. I que s'eliminin les bar-

res econòmiques que impedeixen que la demanda s'adreci segons l'autèntica voluntat dels pares i mares.

Som també a la vigília de la Diada Nacional de Catalunya. Seria el nostre desig que acabessin els discursos polítics carregats de cinisme i d'emoció que ens condueixen a prendre decisions mal plantejades que sovint es transformen en atzucacs. És temps d'expectatives i també d'esperança. Situació en què es referma la necessitat dels lideratges: polítics, econòmics, socials i a tota escala. També a les institucions educatives, al capdavant de cada xarxa escolar i de cada escola. Igualment, el que exerceix cada mestre a la seva aula. Un lideratge que, a l'escola cristiana, testimonii valors de l'Evangeli i la crida de Jesús a estimar l'altre, presentant valors de sempre, però amb nous mètodes, nous llenguatges i amb un renovat entusiasme.

Invocuem l'ajut del Senyor i l'assistència de l'Esperit en la tasca de cada dia que emprendrem dijous vinent. Que tinguem un molt bon curs!

“Els cristians hem d'obrir nous solcs de justícia i esperança per al nostre país”

PER JOSEP MIQUEL BAUSSET
A L'OPINIÓ PUBLICADA

Aquest 11 de setembre s'ha celebrat com cada any una missa a la Basílica de Santa Maria del Mar pels defensors de Catalunya. L'acte està organitzat per la Lliga de la Mare de Déu de Montserrat i l'ha presidit el seu consiliari i monjo de Montserrat, Josep Miquel Bausset.

Aquest és el text de l'homilia.

Homilia. Diada Nacional de Catalunya.

Sigueu benvinguts, germans i germanes a aquesta basílica de Santa Maria del Mar. Tot seguint una tradició més que centenària, cada 11 de setembre ens hi apleguem en aquesta sa-

grada nau per oferir l'eucaristia en sufragi dels defensors de les llibertats de Catalunya i per tots els patriotes que han lliurat la seva vida al servei del nostre Poble.

Ara en uns moments de silenci, acollim el perdó i la misericòrdia de Déu, que purifica els nostres cors.

“Ser deixeble no és només resar i celebrar, sinó un compromís amb la vida”. Ho deia recentment el bisbe brasiler **André De Witte** (*Religión Digital*, 23 d'agost de 2019). Ser deixeble de Jesús, germanes i germans, és seguir les seves petjades i viure com ell, atents a les necessitats

i al dolor dels qui més sofreixen. Per això el bisbe màrtir argentí, **Enrique Angelelli**, beatificat el dia de la Mare de Déu de Montserrat d'aquest any, deia referint-se als pastors de l'Església: "*Per servir cal tenir una oïda atenta a l'Evangelí i l'altra al poble*". I el també el bisbe **Gustavo Carrara**, auxiliar de Buenos Aires, deia: "*L'Església ha d'estar atenta a la qüestió social*" (*Religión Digital*, 5 de març de 2017).

I és que els cristians catalans no ens podem desentendre de la situació que viu el nostre País. Hem de viure amb una oïda atenta a l'Evangelí i l'altra al poble. Ho deia també, d'una manera semblant, el **papa Francesc** en la seva exhortació *Evangelii Gaudium*:

"Ningú no pot exigir-nos que reileguem la religió a la intimitat secreta de les persones, sense cap influència en la vida social i nacional, sense preocupar-nos per la salut de les institucions de la societat civil, sense opinar sobre els esdeveniments que afecten els ciutadans" (EG, 183).

Per això les benaurances ens hi ajuden a enterar costums que no ens ajuden, pors que paralitzen, prejudicis que separen, odis que ma-

ten. Cal, germanes i germans, arrelats en les benaurances, superar amors sense compromisos, paraules buides sense veritat, camins sense horitzons. Els cristians hem de posar les mans a l'arada i obrir nous solcs de justícia i d'esperança per al nostre país. Hem de saber desprendre'ns de les paràlisis del passat, per tal de viure d'una manera nova, sense somiar amb els alls i les cebes de l'opressió i de l'esclavatge d'Egipte. Hem de saber mirar sempre endavant per no convertir-nos en una estàtua de sal. Amb aquestes paraules del papa (RD 29 de juny de 2019), Francesc ens convida a viure amb la llibertat interior dels fills de Déu, per tal d'alliberar-nos del que ens obstaculitza de ser deixebles de Jesús. Hem de ser lliures i creatius. No esclaus, conformistes, mesells.

Com Jesús, hem de ser itinerants i nòmades, no sedentaris, pelegrins en ruta, sense portar res a sobre, alliberats del que ens encadena i ens impedeix de mirar sempre endavant. Hem de deixar seguretats i confortos per compartir la vida dels altres, per descobrir el camí a mida que anem caminant, sense conformismes, oberts a la novetat de l'Esperit i de l'Evangelí, sense aferrar-nos al que hem fet sempre.

Com a cristians catalans hem d'omplir de llavors d'esperança els camins erms i assedegats i les vides buides i sense força. Hem de caminar en la veritat i en la humilitat per tal de mirar el món i els altres d'una manera nova. Així arribarem a ser artesans de bondat, de bellesa, de fraternitat, de llibertat, de pau. Sensibles i sol·lícits pel sofriment i les llàgrimes del nostre món, com ens demana el papa, atents i solidaris amb el dolor dels qui són a la presó o a l'exili. I és que com ens recorda el bisbe **Xavier Novell**, amb unes paraules del papa, "*la presó preventiva constitueix una altra forma de pena il·lícita amagada, més enllà d'un vernís de legalitat*" (Full Diocesà de Solsona, 8 de setembre de 2019).

Per superar contrarietats i entrebancs, ens hi cal confiança i disponibilitat, per tal de no caure en el desànim.

En el moment que vivim, hem de saber transmetre l'alegria de l'Evangelí i l'esperança que neix de la Pasqua, sense rendir-nos, sense caure en el pessimisme ni en la decepció. La Paraula de Déu que il·lumina la nostra vida, és sempre paraula que encoratja i obre nous ca-

mins de diàleg i d'entesa. Per això faig meves les declaracions dels abats i abadesses benedictines i cistercenques, quan fa dos anys demanaven *"un diàleg sincer i pacífic"*, perquè *"els polítics cerquin solucions i no deixin enquistar un problema que, per la força o amb posicions maximalistes, sols s'agreuja"* (Catalunya Religió, 3 d'octubre de 2017).

Com a Església, com ens recorda el bisbe Xavier Novell, *"hem d'aportar alguna cosa que ajudi la nostra societat"* (Full Diocesà de Solsona, 8 de setembre de 2019), per tal de trobar una solució dialogada a la situació que vivim.

Fa un mes, els bisbes de Colòmbia, amb motiu del bicentenari de la independència d'aquell país, donaven gràcies a Déu per les *"persones que participaren en la gesta alliberadora, els qui amb generositat bressolaren el somni de llibertat i els qui oferiren les seves vides per la llibertat del poble"*.

Per això agraïen Déu *"l'entrega i els esforços de tants preveres, religiosos i fidels que col·laboraren amb veritable heroisme en les lluites per la llibertat"*. I és que, com deien els bisbes colombians, *"la fe cristiana il·luminà i acompanyà els processos que ens portaren a la independència"*.

També nosaltres donem gràcies a Déu pels patriotes que donaren la seva vida per la llibertat del nostre Poble.

Demanem la intercessió de la Mare de Déu de Montserrat, perquè vetlli per Catalunya per tal que mai no es desfaci aquest poble català que ella espiritualment engendrà.

JOSEP MIQUEL BAUSSET, MONJO DE MONTSERRAT -CR

| [LLEGIR AL WEB](#)

Joan Àguila: “No podem agafar de catequista la primera persona amb disponibilitat horària”

És catequista des dels 16 anys i creu en una pedagogia de la fe més vivencial i dinàmica. Un servei que proposi Jesús no com a personatge històric, sinó com a algú rellevant a la vida dels infants i les famílies. **Joan Àguila Chavero** va assumir la direcció del Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i Balears (SIC) el **mes de febrer**. És professor de religió a secundària al Col·legi Santa Teresa de Jesús de Tarragona; a la Universitat Rovira i Virgili forma futurs mestres de religió; i fa classes de catequesi a l'Institut de Ciències Religioses Sant Fructuós de Tarragona. L'hem entrevistat als locals parroquials i a l'església de Sant Joan Baptista de Valls, la primera parròquia on el van enviar sortint del seminari. Aquí va implicar-se amb l'agrupament escolta. I avui n'és el rector. Entre passadissos ens explica que prega amb la guitarra, cantant. I d'aquí surten les lletres de les cançons del grup **Canta la teva fe**. Amb ell parlem avui sobre quin catequesi somia per al nostre país.

A la parròquia de Sant Joan Baptista va descobrir el món del lleure?

Sí, de nen havia fet colònies parroquials, però amb els pares anàvem a l'estiu Andalusia, a tro-

bar-nos amb els cosins. I vaig descobrir el món del lleure quan vaig arribar aquí i el mossèn em va dir “posa't al cau i acompanya aquesta canalla”. Per mi va ser tota una descoberta. L'educació sempre m'havia apassionat. Abans d'entrar al seminari havia fet un any de magisteri, perquè estava entre mestre o mossèn. Vaig conèixer el món del lleure després d'haver conegut la catequesi, que és molt més reglada. I estic content d'haver treballat amb infants i joves en l'àmbit educatiu.

Quin estil de catequesi s'imagina des del SIC? Com ha de ser la catequesi al nostre país?

Pot sonar a tòpic, però crec que hem d'oblidar-nos molt dels llibres i començar a fer una catequesi experiencial. De fet la catequesi anterior ja buscava això. Però amb el catecisme i el quadern que va sortir dels bisbes quedàvem una mica encotillats. Ara des del SIC estem intentant fer un nou material, volem oferir recursos. Hi haurà una guia, un quadern on el nen explicarà què ha viscut, les seves experiències, però no serà tan pautat. La voluntat és aquesta. Des dels 16 anys que jo soc catequista que ho diuen això: que la catequesi sigui més dinàmica, menys es-

colar. També fins ara el SIC havia treballat amb el voluntariat dels catequistes i dels especialistes en catequètica, demanant-los que fessin aquest material. Quan demanes això a uns voluntaris poden passar dues coses: que s'eternitzi fins que surti ben fet o que, si els hi dones pressa, al final et surti un material que no t'acaba de satisfer.

“HEM DE FER UNA RENOVACIÓ PER DONAR EL MILLOR RECURS A LA CATEQUESI”

El SIC està fent un camí cap a la professionalització?

Com a mínim demanem ajut a professionals, invertint diners a que el material estigui realment a l'alçada de les descobertes que es fan a nivell pedagògic. Volem fer una aplicació que sigui útil, una web més interactiva, que tingui molt més protagonisme, amb vídeos, cançons, contes, històries... Interessa fer una renovació per donar el millor recurs a la catequesi. Perquè la canalla gaudeixi quan venen aquí. Si gaudeixen aprendran i interioritzaran.

Què més heu detectat, des del Secretariat?

Una altra cosa que hem notat és que els nens venien, els explicaven coses sobre Jesús i marxaven amb uns coneixements sobre Jesús, però no coneixien Jesús. La catequesi no feia una cosa que és bàsica: un vincle, una relació, entre el que ve a la catequesi, el catequetitzant, i Jesús. El desvetllament en la fe que abans feien els avis i els pares, a casa, ara no ho el fa ningú. Però això és precatequesi: la catequesi ja suposa una fe, que tu eduques i fas créixer.

I ara, aquesta base, l'ha de proposar la catequesi?

Estem intentant des del SIC que el primer any sigui de desvetllament en la fe. T'oblides del llibre i l'introdueixes a la comunitat parroquial, a la pregària, amb el mètode de l'oratori, i que el nen o la nena conegui i parli a Jesús. Tenen la capacitat d'admiració i d'establir la relació amb un personatge “imaginari”. Aprofitem-ho! Sense això serà un personatge més de la història que va viure fa dos mil anys amb uns grans valors. Però això no és catequesi. Catequesi és descobrir que Jesús està present a la teva vida,

que hi pots parlar i que et dona força per afrontar qualsevol situació.

Us toca ensenyar un hàbit de pregària, un llenguatge, una actitud...?

Sí, que el noi o la noia conegui Jesús a través de la pregària i que senti la parròquia casa. I també introduir-los als sagraments, a la celebració de l'eucaristia. Això serien els objectius dels dos primers anys per desvetllar la fe. Proposem fer després dos anys de catequesi i apleçar un any la comunió. La majoria de cops la reben a tercer, proposem de rebre-la a quart.

"M'INTERESSA QUE ELS PARES DE CATEQUESI VINGUIN DURANT CINC ANYS A LA PARRÒQUIA"

A què us ajuda, aquest canvi?

Ajudarà a la continuïtat. Si acaben a sisè, l'edat mínima per confirmar-los, garantiríem els cinc anys de procés ininterromput. No m'interessa l'edat de la comunió ni de la confirmació,

inclús podríem invertir-ne l'ordre. M'interessa que els pares vinguin durant cinc anys a la parròquia.

Hi estaran disposats?

Aquest és l'últim repte. Primer proposar una catequesi experiencial, segon garantir el desvetllament i tercer, una catequesi que abasti tota la família. Per què no venen els pares? Perquè ells tampoc no han conegut a Jesús, ni senten la parròquia casa seva. Venen, deixen el nen i encara que el nen expliqui meravelles, els pares pensen que "són coses de *críos*". L'intent és de fer aquest vincle amb els pares, d'una forma molt humil. Convidar-los a venir a fer l'oratori amb els nens, que se sorprendin del silenci que fan els nens: a vegades són els nens que evangelitzen els pares. "Si el meu fill és aquí amb els ulls tancats i prega, jo també hauria de fer silenci, que fa temps que no en faig". I una altra cosa que ens fa molta falta és presentar una fe adulta, vàlida per als adults. A banda de tenir mil coses, els pares no venen perquè igual que ja no els va bé el vestit que van portar el dia de la primera comunió, la fe que els van explicar, tampoc no els serveix.

Què fareu amb ells?

Convocar-los de tant en tant i fer-los unes xerrades tipus Alpha, de primera evangelització, perquè diguin "això de la fe és una cosa que m'hauria de prendre seriosament". I agafar l'argument dels fills: si tu vols això pels teus fills, no pot ser que tu ho tinguis verd. Però sense culpabilitzar-los, donar-los les eines perquè ells s'ho puguin fer.

I en l'àmbit comunitari?

També volem crear un ambient familiar a la parròquia. Per exemple, fer un dinar diumenge després de missa i, en acabar, xerrar de temes difícils de la fe: la resurrecció, la vida eterna o el sentit del mal. Els pares s'hi agafaran perquè aquestes converses les tenen, els hem de generar curiositat. Si els nens fan un vincle amb Jesús i amb la comunitat, i coincideix amb el vincle que fan els pares en aquests àpats mensuals, estarem afrontant la realitat. El nen no és un element aïllat: és ell amb les seves circumstàncies, la seva família. Si acompanyem tota aquesta realitat la catequesi pot fer un salt.

Quin és el perfil dels catequistes que han d'emprendre tota aquesta dinàmica?

Crec que ha d'haver-hi un relleu generacional, però ha de ser molt natural. La teoria és: si tu et conformes a fer el de sempre, la gent jove amb inquietuds desapareix. I es queden les padrines que sempre han fet catequesi. I són molt lloables i les hem de tenir en compte! No han de sentir que ara les estem apartant. Però la proposta catequètica és molt ambiciosa: demana una conversió pastoral, per intentar acollir tota la família -si no hi ha *feeling* de generació, a vegades costa-; i una conversió digital, per utilitzar els recursos que estaran penjats a la web.

I quin serà el paper de les catequistes més grans?

Hem d'aprofitar el seu bagatge. M'agradaria que hi hagi un equip de catequistes que acompanyen, en el qual tothom pugui aportar el seu do. Potser la catequista més gran pot aportar-hi bonhomia, paciència, maternitat. Més fer de iaia. I algú més jove, que treballi amb ella i connecti els equips, qui sigui qui diu les coses i posa les normes... Potser una, la que renya,

l'altra, la que consola. En un grup de catequesi l'ideal són tres catequistes: dues sempre i si una falla, que hi hagués l'altra. O una dirigeix l'oratori i l'altra sap cantar.

I si no hi ha prou catequistes, ajunteu dos grups?

Exacte: ajuntar grups fa que les catequistes se sentin acompanyades. Jesús mai no enviava els deixebles sols. Si a la catequista gran li poses una ajuda, i es treballa amb materials nous, algú jove que entra ja pensa "això no és la catequesi de sempre, jo puc aportar molta cosa".

"UNA CATEQUESI SENSE PARRÒQUIA ÉS UNA GUARDERIA"

De retruc hi ha un camí de fe que han de recórrer les catequistes... Com els pot ajudar el fet de no anar soles?

Tenim un repte molt gran: els capellans s'han de creure la catequesi. Cap al mes de novembre

des del SIC oferirem una formació específica en aquest sentit. Per presentar el nou projecte i per dir-los "sou una peça clau de la catequesi, heu de ser-hi". Moltes vegades els diuen "aquí teniu el llibre i, si us plau, no em doneu problemes". Ara que estic al SIC ho veig: la majoria de catequistes es queixen que el material no els funciona i que els cal una cosa nova, que els pares no s'ho creuen i que els deixen els nens com si fos una guarderia i que a la parròquia se senten molt soles.

Què fa que el conjunt de la parròquia valori aquest servei?

A les darreres jornades vam mirar d'explicar la **centralitat de la catequesi**: una parròquia sense catequesi morirà, perquè no engendra noves persones en la fe. Però és que una catequesi sense parròquia és una guarderia.

Com una extraescolar més.

Exacte. I tampoc no ens interessa. Des del mètode Alpha t'ho diuen: des del moment en què arriba, la persona s'ha de sentir convidada. Si oferim aquest espai amb els pares, la parròquia s'implica a preparar el dinar. Què hem fet? Aga-

far tot allò de pastoral de nova evangelització que funciona i incorporar aquests ingredients a la nostra catequesi. Però sense casar-nos amb res. No és que la catequesi es converteixi en Alpha, sinó que reconeixem com una gran intuïció acollir les famílies, convidar-les a menjar i parlar-los de temes que els interessin. O ampliar l'oratori, o treballar el quadern de l'Acció Catòlica, on els nois i noies puguin explicar la seva experiència quan se'ls ha parlat del fill pròdig. No inventem res. Intentem fer la millor sopa amb els ingredients que ara mateix funcionen, amb humilitat.

Això és el recurs, el mètode. Tornem a la persona: com ha de ser el catequista d'avui?

Ha de ser una persona enamorada de Jesús, que s'hagi pogut tornar a convertir. Els cristians de seguida caiem en les rutines. Una persona que recuperi aquell primer enamorament que el va fer pensar "jo vull viure la meva fe i vull fer alguna cosa per l'Església". Hem de desvetllar la vocació del catequista, la seva identitat més originària, el seu discipulat. Cuidar-los, acompanyar-los espiritualment, oferir-los algun recés.

Per a això no calen competències digitals...

No, un catequista enamorat de Jesús, encara que no tingui competències digitals, transmetrà Jesús. Això està molt clar. El que no podem fer és agafar la primera persona que tingui disponibilitat horària i dir-li "va, fes la catequesi" sense que en sàpiga res. "Aguanta els nens i jo

ja et donaré una fitxa". I això passa...

A les famílies que demanen la catequesi pels fills, se les ha de rebre amb un cartipàs de normes?

Amb això ens estem equivocant. Si som tan rígids, donem la sensació d'extraescolar: "aquí

funcionem així, si t'agrada, bé, i si no, també". Si la catequesi és un lloc on t'has de sentir com a casa, en principi t'haurien de fer un vestit a mida, segons les teves necessitats. S'entén que no es pot fer per a tothom. Però tampoc que, de bones a primeres, la família vegi l'actitud negativa de dir "això o la porta". Amb el temps també veus qui t'aixeca la camisa. Nosaltres fem una proposta de màxims, d'excel·lència, si després la persona es vol escapolar, la vida és així. Jo m'he deixat prendre el pèl.

**"NO DONEM UN TÍTOL ACADÈMIC,
NO ESTEM CERTIFICANT RES.
INTENTEM QUE CONEGUIN JESÚS"**

Però cal una certa pedagogia del compromís...

Poso un exemple als pares: el seu fill està a un equip de futbol, té els seus partidets, i decideixen que els dissabtes no els va bé portar-lo als partits, perquè ha de matinar. Arribarà un moment que si l'equip guanya el campionat, el fill també l'haurà guanyat -també li donaràs la comunió-. El problema serà quin significat té per a ell aquella copa -o aquest calze. No sabrà què significa,

ni l'esforç que suposa, ni viurà allò tan bonic de les coses compartides, mentre els altres en gaudiran. Ells trien, la responsabilitat és dels pares. Però jo no soc qui per dir-los que no. Al final un sagrament és molt gratuït: quan Jesús va morir a la creu per nosaltres ningú no ens ho mereixíem. I amb aquesta gratuïtat també desencanaixes la gent. No donem un títol acadèmic, no estem certificant res. El que estem intentant és que se sentin acollits i estimats i que coneguin Jesús.

Aquesta proximitat i coneixença de Jesús és l'objectiu final?

Sí, i depassa el nen i abasta tota la família, amb tota mena de realitats: pares separats, mares i pares solters, de famílies amb dos pares o dues mares. El nen té tot el dret a que se li parli de Jesús i Jesús l'acollirà sigui quin sigui l'entorn familiar. No soc ningú per jutjar-lo. I, d'altra banda, els nens son molt llestos, son molt conscients de les limitacions dels pares. Si veuen que tu els estimes, encara t'estimen més. Són fantàstics! Si amb una mirada els nens veuen que descredites o menystens els seus pares, perds tota possibilitat com a educador de tenir-hi cap tipus d'influència.

"MOSSÈN ROQUER EM VA FER SENTIR LA PARRÒQUIA CASA MEVA"

Mirem el seu cas. Va sentir una crida per l'educació, però descarta el magisteri i tria fer-se capellà. Per què?

Per culpa d'un capellà: mossèn Antoni Roquer. Una persona que em va acollir sempre, d'una forma molt gratuïta, sense demanar-me gairebé res, es va guanyar la meua confiança i sempre va intentar-me ajudar. Jo estudiava magisteri. El meu pare era paleta, autònom, es va enganxar els dits amb un projecte bastant gros: havia avançat diners i no va haver-hi el retorn esperat, l'obra va quedar parada i ell va quedar sumit en una depressió brutal. Ma germana també és mestra i estàvem estudiant els dos. Jo començava i ella acabava. Total, que no teníem els diners per continuar la carrera.

Què vau fer?

Ma mare tampoc era de missa, però sabia que el mossèn ens estimava. Amb ma germana fèiem tots dos de catequistes a la parròquia. I se'n va

anar a veure'l d'amagat de nosaltres i li va explicar la situació. "El Joan durant uns anys haurà de deixar els estudis perquè no podem pagar la carrera dels dos". Ell de la seva butxaca va dir "si el Joan serveix per a això, jo l'ajudaré. I no li diguis res". Però jo sabia els diners que entraven a casa i havia treballat tots els estius ajudant a mon pare; li deia a ma mare: "La Maria que acabi la carrera i jo

me'n vaig a treballar de manobre". Em va dir que no, que tenia els diners. Jo, enfadadíssim, perquè pensava "préstecs són més deutes". Al final, després de molt discutir em va dir que eren del mossèn. Molt orgullós de mi, vaig anar a dir-li: "No necessito els teus diners, jo no soc pobre, no vull caritat". I ell em va dir: "Aquesta és l'última cosa que et falta aprendre perquè Déu et toqui el cor".

I allà em va desmuntar. Jo volia ser autosuficient: volia ajudar els altres però que ningú m'hagués d'ajudar. Vaig tenir una caiguda del cavall molt bèstia. I vaig pensar que si volia ensenyar alguna cosa era això que havia après d'aquest home. I així va ser. Vaig deixar el magisteri, i va ser per intentar que d'altres descobreixin el mestre.

Tenia 19 anys i cap al Seminari interdiocesà.

Sí, havia acabat primer de magisteri. Va ser molt bonic. L'estiu passat va morir aquest mossèn i vaig tenir la sort de poder-lo acompanyar els últims anys de la seva vida. Era un sant, una persona molt humil, generosa, un místic de les muntanyes del Montsant. Havia sigut vicari episcopal, per tant, havia tingut molt de poder, i després se'n va anar a fer de rector Cornudella, que és l'últim racó del món, on ningú volia anar-hi... Per sort es va quedar al Priorat i va venir a Falset, si no, no l'hagués conegut mai i la meua vida hauria sigut totalment diferent. És una persona que em va fer sentir la parròquia casa meua i em va fer descobrir un Jesús molt real. I en això estem: que la catequesi serveixi per això.

Vedruna crearà un llegendari de Catalunya en realitat virtual

L'escola Vedruna portarà el món de la narració popular i tradicional a l'entorn de la realitat virtual. El llegendari permetrà explorar, crear i divulgar el patrimoni narratiu de cada poble. És el nou projecte Vedruna Innova que aquest curs implementaran les 36 escoles d'aquesta xarxa educativa promoguda per la congregació de germanes carmelites de la caritat Vedruna. La proposta té un caràcter inèdit, és replicable i abasta diferents disciplines i competències.

Els professors **Joana Murgou** i **Pere Viñas** han testejat durant un curs la proposta a l'**Escola Vedruna Ripoll**, el centre educatiu on treballen. El llegendari permet treballar l'expressió escrita a l'escola. Han fet la prova amb llegendes de la comarca del Ripollès i ara estendran el mapa a tot el país.

Però no ho faran sols. Enguany veuran com l'experiència de la seva escola s'enriqueix amb la creació d'un llegendari per tot Catalunya. "Tindrem un ventall molt gran de llegendes des del Baix Camp fins a la Cerdanya, l'Escola Vedruna ocupa quasi tot el territori, i això ens va semblar molt entusiasmador", apunta Murgou.

Unir tradició i innovació

Pere Viñas forma part de l'equip de docents que han ideat el llegendari. "Teníem en **Joan Amades** que ens les va recollir en un llibre i l'**Oliana Molls** que ens les recollia per **televisió** a les escoles en format vídeo, la nostra proposta és recollir-les en realitat virtual", explica.

"Va ser tot un repte treballar la llegenda, que és la cosa més tradicional, amb les eines més innovadores", explica Joana Murgou. L'Escola Vedruna de Ripoll va idear el projecte de llegendari compartit que la Fundació Vedruna Catalunya va reconèixer amb el Premi Vedruna Innova.

Captar talent i fer-lo créixer

Vedruna Innova neix fa tres anys com una proposta de l'equip de gestió la **Fundació Vedruna Educació Catalunya** per captar talent als seus centres i fer-lo créixer. Des de l'àrea de formació i d'innovació, **Montse Jiménez** expressa "aquesta inquietud d'empènyer els docents per tal d'obrir les aules, compartir, buscar experiències innovadores que donin una volta als aprenentatges tradicionals".

D'entre les iniciatives que els docents apliquen a l'aula dels 36 centres de la xarxa, la fundació premia un projecte cada dos anys amb l'objectiu de portar el talent més enllà de l'aula. Es tracta d'un treball que l'equip de gestió de la fundació acompanya. I permet alliberar allibera el mestre o professor de l'aula unes hores a

la setmana durant tot un curs lectiu perquè es dediqui a desenvolupar el projecte innovador.

En acabar l'etapa d'investigació, el projecte es porta a la pràctica a tota la xarxa Vedruna. En el cas del llegendari, després d'un curs testejant el projecte, recomanen treballar-lo amb alum-

nes de tercer cicle de primària i de primer cicle d'ESO. Tot i així, la proposta és prou flexible perquè alumnes d'altres cicles primària i secundària s'hi puguin implicar.

L'experiència tindrà resultats tangibles de seguida. Els alumnes d'arreu del país participaran de la creació conjunta d'un mapa de llegendes. Les noves tecnologies permetran georeferenciar i il·lustrar en 3D cadascun dels relats seleccionats.

Tecnologia per compartir coneixement

Més enllà de jugar i xatejar, Montse Jiménez considera que "la tecnologia ens ha de servir

per fer una contribució al món". I és des d'aquí on neix el llegendari que proposa l'equip docent de l'Escola Vedruna de Ripoll.

"Amb les eines TAC el que és molt important és que tot el que fem ho puguem compartir amb el món mundial", apunta Mourgou. Considera que això dona "molta funcionalitat als aprenentatges" i, alhora, permet "que els nens siguin, no consumidors, sinó creadors d'informació a la xarxa".

Un cop testejat i redefinit el projecte, els docents que l'han gestat el presenten a la resta de docents de la xarxa d'escoles Vedruna de Catalunya perquè l'apliquin a la resta de centres. La

presentació del llegendari va tenir lloc dijous a l'escola l'Escorial Vedruna de Vic. Va ser un dels quatre grups de formació de la trobada d'inici de curs, que va aplegar un total de dos-cents trenta mestres i professors.

En paral·lel, l'equip de psicopedagogs dels diferents centres va valorar la feina feta el curs passat i va proposar els objectius del curs que comença; un tercer espai es va dedicar a repassar documents i instruccions sobre la llei de protecció de dades; i, finalment, una vintena de mestres i professors novells van rebre la formació inicial sobre el projecte educatiu Vedruna.

Mor mossèn Jarque, fundador de Catalunya Cristiana

Aquest dimecres al matí ha mort als 92 anys mossèn **Joan Evangelista Jarque**, periodista, fundador del setmanari *Catalunya Cristiana* i activista cultural. Jarque forma part d'una generació de capellans d'àmplia cultura i conversa, catalanistes durant el franquisme, i que van obrir el catolicisme català als corrents renovador europeus.

Doctorat en teologia a Friburg, va tenir diverses responsabilitats en organismes catòlics internacionals i va ser assessor de la Santa Seu en temes de comunicació. A Catalunya, el 1978 va fundar conjuntament amb mossèn **Francesc Malgosa** el setmanari catòlic, *Catalunya Cristiana*. També va tenir diverses responsabilitats diocesanes, era canonge de la Catedral de Bar-

celona i durant 42 anys va ser Prior de la Capella de Sant Jordi del Palau de la Generalitat. El funeral s'ha celebrat aquest dijous 12 de setembre a la Catedral de Barcelona.

Horitzons europeus

Joan Evangelista Jarque i Jutglar va néixer a Barcelona el 1927. Format al Seminari de Barcelona, va ser ordenat capellà el 1951. Va exercir en diverses parròquies, va ser consiliari dels Minyons Escolars i professor de Religió. Durant uns anys va estudiar a Friburg on el 1969 es va doctorar en teologia amb una tesi sobre **Teilhard de Chardin**. Aquesta etapa, des del món francòfon i en plena aplicació del Concili Vaticà II, li va permetre conèixer els teòlegs europeus

més avançats. Una obertura al món que, des del seu arrelament al país, mossèn Jarque va contribuir que també arribés a Catalunya durant el franquisme.

La seva obertura europea es visualitza en diverses responsabilitats internacionals. El 1963 va ser elegit consiliari del Moviment Internacional d'Intel·lectuals Catòlics Pax-Romana. El 1969, durant el Pontificat de **Pau VI**, es va establir a Roma com a membre de la Comissió Pontifícia de mitjans de comunicació social. El 1972 va ser elegit secretari general de la Unió Catòlica Internacional de Periodistes, que el va portar a viure tres anys a Ginebra. Quan va tornar a Barcelona, el 1975, el cardenal Narcís Jubany el va nomenar delegat episcopal d'Apostolat Seglar, en un moment de màxima vitalitat dels moviments laicals. Quan es restaura la Generalitat, el president **Josep Tarradellas** el va nomenar **prior** de la capella de Sant Jordi del Palau de la Generalitat. Una **responsabilitat** que va ocupar durant 42 anys, fins el passat juliol. Compromès amb el catalanisme, també va ser un pont entre l'Església i el món institucional i va contribuir a l'èxit de diversos esdeveniments com la visita del papa a Catalunya el 1981.

Apòstol de la comunicació

El 1979 va aconseguir un dels seus somnis: iniciar la publicació d'un setmanari catòlic, *Catalunya Cristiana*. Una iniciativa privada impulsada amb mossèn Francesc Malgosa. Jarque es va inspirar en la premsa catòlica francesa, i somiava un diari com *La Croix*. I seguint aquest model, sempre va impulsar la implicació de les comunitats cristianes en el sosteniment de mitjans de comunicació d'inspiració catòlica. Conscient de la importància dels mitjans de comunicació, aquest món es va convertir en el seu apostolat. Creia que un laïcat ben informat seria un cristià més adult i madur. Anys més tard, *Catalunya Cristiana* va passar a l'arquebisbat de Barcelona per garantir-ne la seva continuïtat.

Des de 1994 era canonge de la Catedral de Barcelona i també va ser professor de l'Institut de Litúrgia.

Mossèn Jarque, a més d'una biografia de Teilhard de Chardin, va publicar diversos llibres i reculls d'articles. El 2010 va culminar un de les seves grans obres, la **recopilació** dels 1.304 articles que el bisbe **Joan Carrera** va publicar a *Catalunya Cristiana*. Fins la seva mort ha mantingut una gran memòria i el seu suport a qualsevol iniciativa que contribuïa a la difusió de la informació religiosa a Catalunya. Ha mort un 11 de setembre.

JORDI LLISTERRI -CR | [LLEGIR AL WEB](#)

Abat Soler: “Vull repetir, amb més intensitat, la petició de perdó a les víctimes”

Aquest diumenge, i en una de les solemnitats litúrgiques més importants que se celebra a Montserrat, l'abat **Josep Maria Soler** ha reiterat la petició de perdó a les víctimes d'abusos al monestir. En l'homilia ha assegurat que volia “tornar a repetir, si hi cap amb més intensitat encara que el 3 de febrer **passat**, la petició de perdó a les víctimes, a les seves famílies i a tots els qui, d'una manera o altra, han sofert dolorosament les conseqüències d'aquests abusos”.

L'abat ha reconegut que Montserrat “té també les seves febleses i els seus pecats”. I ha expressat en nom de tota la comunitat “la nostra

consternació en conèixer el mal que es va fer a les víctimes dels abusos així com en veure que havien fallat els mecanismes de prevenció i control”.

Com es va fer en el **comunicat** d'aquest divendres, l'abat ha explicat que la comunitat assumeix els continguts de l'informe la comissió externa que ha investigat els abusos que hi ha pogut haver els darrers anys a Montserrat i ha recollit el testimoni de la víctimes. L'informe que va fer públic l'abadia reconeix al germà Andreu Soler com un “depredador sexual i un pederasta” i destapa un altre cas d'abusos dels anys 60.

En l'homilia del dia la Nativitat de la Mare de Déu, patrona del Santuari, l'abat ha reiterat la "voluntat del monestir a continuar posant-nos a la disposició de les víctimes per acompanyar-les, si ho desitgen, en el seu sofriment i en la seva recuperació emocional" i el compromís en millorar els mecanismes de protecció de menors ja existents a Montserrat, amb les mesures que recomana l'informe. Aquest diumenge l'abat també ha demanat perdó a través

d'entrevistes en diversos mitjans de comunicació. A *La Vanguardia* **explica** que ell ja s'ha entrevistat directament amb algunes víctimes i que espera parlar amb algunes més. A TV3 l'abat **revela** que tant la comunitat com els seus superiors de la congregació benedictina li han demanat que continuï com abat.

JORDI LLISTERRI -CR | [LLEGIR AL WEB](#)

Els bisbes i la Diada: fraternitat i presos

Tres bisbes catalans han parlat aquest cap de setmana de la situació política en les seves cartes dominicals coincidint amb la Diada Nacional a Catalunya. El cardenal **Joan Josep Omella** i el bisbe de Girona, **Francesc Pardo**, coincideix amb el discurs que **l'any passat** posant l'accent en la fraternitat com a actitud per resoldre el conflicte. Aquest any també s'hi suma el bisbe **Xavier Novell** i demana "convivència fraternal enmig de la diversitat d'idees i parers", però el text posa l'accent en la situació dels presos.

També, com cada any, la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat, l'11 de setembre organitza **l'únic** acte religiós de la Diada. Un convocatòria centenària "en sufragi i acció de gràcies pel defensors de les llibertats catalanes i per tots els patriotes que han lliurat la seva vida al servei

de Catalunya". Se **celebra** cada any a les 10 del matí a la Basílica de Santa Maria del Mar de Barcelona, al costat del Fossar de les Moreres.

Visitar els presos

En la **carta** d'aquest diumenge Novell explica que en diverses ocasions, ha pogut "visitar els polítics catalans i oferir-los el meu suport" i que també "he procurat alguns contactes amb els seus familiars". Afirmar que el mou "la paraula de Jesús –era a la presó i em vau visitar– era motiu suficient per a fer aquest pas. A més, però em semblava un deure cívic fer-me proper a aquells que varen assumir les conseqüències de l'intent perquè Catalunya pogués exercir el dret a l'autodeterminació". Novell destaca de contacte amb els presos "llur fortalesa psicològica i, en alguns casos, llur creixement espiritual".

El bisbe de Solsona entra encara en terrenys més concrets i diu que “és fàcil pensar que l’acusació de rebel·lió sostinguda per la fiscalia de l’Estat respon, almenys en part, a fer possible que s’apliqui la presó preventiva i així, com diu el Sant Pare, es procuri, de forma abusiva, una anticipació de la pena”. En aquest punt cita el **discurs** del papa **Francesc** del 23 d’octubre de 2017 a una trobada de juristes en què denunciava els abusos de la presó preventiva. “Molt s’ha especulat sobre la injustícia d’aquesta presó”, afirma Novell. L’any passat, en la carta que coincidia amb 11 de setembre, el bisbe de Girona, Francesc Pardo, també **destacava** que “vivim sentiments de dolor i preocupació pels qui estan privats de llibertat a la presó amb unes acusacions que gran part de la ciutadania rebutja; també pels qui s’han vist forçats, d’una manera o altra, a l’exili”.

En seu moment, el febrer de 2018, els bisbes catalans ja van expressar **conjuntament** la necessitat d’una “reflexió serena” sobre la situació dels presos “en vistes a propiciar el clima de diàleg que tant necessitem i en la que no es deixin de considerar les circumstàncies personals dels afectats”. Al llarg dels gairebé dos anys de presó, diversos eclesiàstics i entitats catòliques **s’han**

pronunciat qüestionant-la i alguns bisbes han visitat els líders socials i polítics catalans presos.

Fraternitat

Les tres **cartes dels bisbes catalans** que parlen de la Diada aquest cap de setmana coincideix en el terme “fraternitat”, per descriure l’aportació que l’Església pot fer en aquest moment.

L’arquebisbe de Barcelona **creu** que “la Diada és una invitació a descobrir tot allò que compartim i que ens uneix”. I, “una crida a la fraternitat”. Per això, el cardenal Omella remarca que cal “viure com a germans, com membres d’una mateixa família que camina plegada vers el futur” i que “cal que hi posem alguna cosa de la nostra part per fer-ho possible”. En aquest sentit, apel·la també als mitjans de comunicació: “Necessitem que mostreu tot allò de positiu que passa en la societat, tot allò que ens edifica i que ens fa millors persones, tot allò que ens uneix”. De la mateixa manera Francesc Pardo **parla** d’una “relació de fraternitat i solidaritat amb els altres pobles que configuren l’estat Espanyol, la Unió Europea i els ciutadans del món”. Això vol dir que “valorar la pròpia nacionalitat, la pròpia singularitat,

no ens ha de encerclar en nosaltres mateixos, sinó que ens ha d’obrir a tothom i ens ha fer actuar amb solidaritat i responsabilitat”. I també passa per “no respondre a les desqualificacions amb més desqualificacions; valorar la pluralitat mantenint el respecte mutu”.

Possibilitat de decidir

El bisbe de Girona concreta més aterrant en “les postures en relació a Catalunya i el seu encaix amb Espanya”. Defensa la necessitat de “treballar per la identitat del país des de les pròpies conviccions, respectant les dels altres i assumint la voluntat de la majoria”. Remarca que “ningú és propietari del país, ni hi ha una sola cultura, ni una sola manera d’estimar-lo i d’organitzar-lo”. Pardo també assegura que el moment del país demana “el discerniment, la informació, el raonament i la possibilitat de decidir malgrat això signifiqueu plantejar-se canviar o aprofundir lleis fonamentals”. En aquest sentit creu que “conèixer el què desitgem els ciutadans és fonamental per assumir decisions, siguin les que siguin, i per configurar el present i el futur”.

“Amb el suïcidi cal sortir de l'aïllament i buscar ajuda”

“Notes que tens un nus a la gola? Pren-te un moment per respirar”. És el consell de l'entrevistada en acabar la conversa. La professora de la **Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna-URL Clara Gomis** és psicòloga i s'ha especialitzat en acompanyament a la mort i al dol, i més concretament en espiritualitat i dol. Compagina la docència amb l'atenció al dol en un centre sociosanitari de Caldes de Montbui. Parla amb delicadesa, però és contundent en un missatge: cal acollir sense jutjar la realitat dels joves que decideixen treure's la vida. Segons l'Organització Mundial de la Salut, el suïcidi és la **segona causa de mort** en la franja dels 15 als 29 anys. Gomis explica que el jove se suïcida com a conseqüència d'un patiment molt gran. Però quins senyals d'alerta permeten anticipar un suïcidi? Aquest dimarts 10 de setembre és el Dia Internacional de la prevenció del suïcidi.

Una data per difondre una realitat que encara és tabú, mirar de comprendre-la i trencar l'estigma de les famílies que l'han patit.

El suïcidi és la segona causa de mort entre adolescents i joves. Una realitat realment preocupant...

Sí, i no se'n parla pel mite erroni que fer-ho incita altres persones a provar-ho. Però és fals. Els estudis el que diuen és que si algú està pensant a suïcidar-se i llegeix als diaris que tal persona s'ha suïcidat, és possible que hi hagi un repunt de persones que ho intenten els dies següents.

Com un efecte crida?

Sí, però que si es mira el conjunt de persones que al llarg de l'any se suïciden, la xifra no varia.

Ho farien en aquests dies en comptes de fer-ho més endavant. No és cert que hi hagi aquest efecte crida. El que sí és cert és que l'adolescència i la gent gran són sectors de la població amb unes característiques específiques que els fan especialment vulnerables al risc de suïcidi.

“ENTRE ELS SÍMPTOMES HI HA LA DESESPERANÇA, LA PÈRDUA DE SENTIT I D'IL·LUSIÓ VITAL”

Fixem-nos en el cas dels adolescents: per què són especialment vulnerables?

Cal analitzar què pot influir que el suïcidi sigui la segona causa de mort entre joves i adolescents. El suïcidi és sempre una realitat complexa i que pot tenir moltes causes, sovint interrelacionades. En la conducta suïcida podem trobar-hi problemes biològics, però també socials i existencials. El trastorn mental, especialment la depressió, està a la base de la meitat d'intents de suïcidi, precisament perquè entre els seus símptomes hi ha la desesperança, la pèrdua de sentit i d'il·lusió vital. Però també poden trencar els esquemes dels joves les experiències vitals trau-

màtiques –especialment de pèrdua, desemparament, maltractament o abús sexual-, i sumir-los en la sensació de falta d'expectatives i control.

Què més pot afectar l'autoestima dels adolescents?

L'adolescència es caracteritza pels canvis hormonals, i per una personalitat encara en construcció i, per tant, vulnerable. Potser amb dificultats de relació social, alta impulsivitat, baixa tolerància a la frustració o baixa autoestima. El *bullying* –amb un impacte **amplificat per les xarxes socials**–, els problemes amb la pròpia identitat sexual o l'abús de substàncies, són altres factors de risc. En aquest context, un factor precipitant com ara un fracàs escolar, un desengany amorós, un trasllat de país o una situació de burla i discriminació pot desencadenar en el jove o la jove la idea imperiosa que l'única forma d'acabar amb aquell patiment insuportable és atemptant contra la pròpia vida.

Què recomaneu a la gent propera al jove?

L'entorn ha de facilitar al màxim la comunicació i observar qualsevol possible canvi que suposi

un senyal d'alerta: si hi ha més retraïment, més desànim o tristesa; si el jove s'aïlla, no expressa les seves preocupacions o deixa de fer activitats que abans li agradaven; si expressa queixes psicossomàtiques, o elevada ira o impulsivitat, si s'autolesiona; i també si fa referències verbals o gràfiques –un dibuix, un poema– que expressen un desig de morir.

No necessàriament són persones que estiguin soles?

No, no. Poden ser persones que són i se senten estimades per la família, però que experimenten, per altres raons o potser de forma puntual, un patiment tan profund que se'ls hi fa insuportable. No és infreqüent que el jove deixi una carta o missatge on exculpa els pares del que va a fer.

Però la gent del seu voltant viu un sentiment de culpa brutal...

Exacte, són dues les dificultats principals de l'entorn, que s'afegeixen al dolor que ja suposa una pèrdua i la pèrdua d'una persona jove. Primer, el sentiment de culpa: “He fallat en veure que alguna cosa li passava...”, “què hagués

pogut fer que no he fet?”, “què he fet que no hauria d’haver fet...?” Aquestes preguntes són molt punyents i molt doloroses. I després també l’estigma social que genera un sentiment de vergonya pel que ha passat. Moltes vegades la família intenta evitar que la gent sàpiga com s’ha produït la mort, perquè sembla que automàticament ja porta implícit un judici: “Alguna cosa no has fet bé...”.

“NO SEMPRE PODREM PREDIR, CONTROLAR O EVITAR UN SUÏCIDI”

El sentiment de culpa tampoc no es pot contrastar. Les raons no sempre s’expliquen...

No. I no es tracta de culpabilitzar-nos, sinó d’acceptar la decisió o acció de l’altre, per bé que sigui tan terriblement dolorosa. Moltes vegades no sabem perquè una persona té la idea de treure’s la vida. I en algunes ocasions pot ser que sigui una cosa molt sobtada i que la persona no hi hagués pensat abans. Però sembla que en la majoria de situacions la persona ja hi ha pensat abans: segurament ja porta temps ma-

durant aquella idea en el seu interior. Això ens permet intentar estar més atents als canvis de comportament, sobretot en la línia de si hi ha un major retraïment. Però que quedi clar que observar i prevenir no significa que sempre puguem predir, controlar o evitar una situació de suïcidi.

Amb tot, recomana fixar-se en si la persona es tanca en si mateixa.

Sí, com a senyal que està patint, i intentar obrir el diàleg el màxim possible, perquè la persona no se senti sola amb el seu problema i pugui buscar ajuda. Parlar sobre el suïcidi amb un jove en risc pot ser una oportunitat per analitzar els seus propòsits autodestructius, oferir-li suport i ajudar-lo a trobar alternatives. I això s’aplica també a la família en dol. Cal sortir de l’aïllament i buscar ajuda, també professional. Hi ha associacions específiques per a familiars de persones que han viscut un suïcidi. El mateix que val per al jove, val per la família: no aïllar-se, buscar ajuda, parlar-ne amb professionals, buscar el suport de persones que hagin passat per una situació semblant, compartir-ho i això els permetrà no culpabilitzar-se.

A la facultat on treballa preparen futurs mestres i professors. A banda de la família, que és la primera referència del jove, la comunitat educativa també pot estar molt alerta. En parlem obertament, del suïcidi?

Recentment, hem fet una formació específica per a mestres, un cop han aconseguit el grau. Fem pedagogia de la vida i de la mort, fem prevenció, parlem de les pèrdues, dels fracassos. I després també ajudem els mestres a identificar en els joves aquells comportaments que puguin ser senyals d’alarma i, si ja s’ha produït un suïcidi, orientem la comunitat educativa, alumnes i mestres, sobre què cal fer.

“CAL POSAR EL SUÏCIDI A LA LLUM PER TROBAR SUPORT, RECURSOS I ALTERNATIVES”

Insisteix en la necessitat de parlar-ne... Per què és tan important?

El principal problema del suïcidi és que **és un tabú, no se’n parla**. Això situa en la soledat, tant a les persones que estan pensant en suïcidar-se, com després als familiars i a la gent que es que-

da. Per tant, es tracta d'anar en la línia oposada a l'ocultació i l'estigma. Cal posar-ho a la llum, parlar sense judicis de com ens sentim, per tal de trobar suport, recursos i alternatives junts.

Podem fer-nos a la idea de com se sent una persona abans de prendre aquesta decisió?

El que pot portar una persona al suïcidi és el patiment, i el patiment per soledat o per desesperació, per pensar que no pot trobar cap altra sortida, la sensació d'aïllament, de que no se'n sortirà, de que no hi ha cap altra sortida, de que no hi ha cap altre camí... La forma de combatre això és tenir suport, tenir ajuda, poder-ne parlar amb una altra persona. En el cas dels joves, especialment, és parlant que podem contribuir a la seva educació emocional i a la seva capacitat de resoldre problemes.

Hi va associat tenir definit o no un sentit vital?

Sí, però difícilment un jove el té assolit. Està en la lluita per poder-ho construir, és una època de molta fragilitat a nivell evolutiu, les coses les viu amb una intensitat molt gran i encara no té

organitzada una personalitat per respondre-hi. És un moment molt vulnerable i segurament hi ha factors socials al nostre entorn que ho dificulten encara més.

Com valora la tolerància a l'assetjament escolar? Creu que hi ha negligència social?

Jo crec que sí. Que avui dia hi hagi *bulling* a les escoles és un fracàs de la societat.

"NO PODEM FER JUDICIS SOBRE LA PERSONA QUE SE SUÏCIDA"

Clara, vostè és cristiana i s'ha especialitzat en espiritualitat i dol. Com intervé l'espiritualitat en la seva feina?

Es tracta de veure com treballem l'espiritualitat acompanyant la persona en l'etapa de fi de vida i com treballem l'espiritualitat quan ja hi ha hagut una pèrdua i els familiars estan en dol. Sobretot és important que, tinguem les creences que tinguem, mai no formulem un judici en termes de si és una valentia o si és una

covardia el suïcidi. El suïcidi és l'única sortida que ha vist una persona davant d'una situació de patiment molt gran. I els altres no podem fer judicis sobre si ha sigut un covard o si no tenia prou valors... Ni judicis sobre el seu entorn, si no l'ha sabut acompanyar, etcètera.

Des de fora és molt fàcil fer certes lectures.

El suïcidi es dona en qualsevol família, en famílies molt cuidadores... Un infant que se suïcida és un infant molt sensible. I a vegades molt intel·ligent. També hi ha famílies que poden ser molt intel·ligents i sensibles, i que fan el possible per acompanyar i malgrat tot, no poden evitar el suïcidi. No es produeix només en famílies amb dificultats, o no cohesionades, o sense valors... El suïcidi pot passar a tothom, a totes les famílies, a totes les persones. En moments de crisi o de depressió molt profunda, en què no trobem cap sortida, tots podem ser-hi vulnerables.

"HEM D'ESTAR AL COSTAT AMB EL DOLOR QUE SUPOSA NO ENTENDRE QUÈ HA PASSAT"

Fins i tot, tenint l'antena posada, pot ser que no detectem aquesta angoixa. L'Església parla de misericòrdia... com la poden arribar a viure les famílies que han patit un suïcidi?

El suïcidi és el fruit d'un patiment que no ens podem ni imaginar perquè no estem en la pell d'aquella persona. No sabem què li ha passat en un moment determinat, i amb les famílies el que ens cal és estar al costat, no jutjar-les. Al costat en el no saber: ningú té explicacions, no hi ha resposta. Hem d'estar al costat amb el dolor que suposa no entendre què ha passat i pel fet que no s'hagi pogut evitar.

S'hi suma la pregunta de "com és que no va pensar en el patiment de les persones que es queden...?"

Sí. Ens hem d'imaginar que el patiment en el moment que una persona que decideix suïcidar-se és tan gran que no deixa espai per pensar en res més que no sigui acabar amb aquell patiment. No és que no hagi pensat en els altres o que sigui egoïsta, sinó que no veu cap altra sortida. Són temes que demanen molt de temps i amb molt de treball d'acompanyament

al dol es va fent, a poc a poc. Amb les famílies és molt difícil, molt dolorós, no tenim les respostes, no sabem què va passar pel seu cap... No era imaginable ni previsible per ningú.

La persona que se suïcida busca abans els mitjans per acabar amb la seva vida i no pas altres vies per demanar ajuda?

La persona que se suïcida o intenta suïcidar-se va entrant en una situació de desesperança, en la qual pateix molt i no veu cap sortida. Però la mateixa depressió pot fer que anul·li els mecanismes per demanar ajuda. Quan tens un problema, si no tens una depressió penses "on puc anar, com ho puc fer, on puc recórrer...". Però quan entres en una depressió, ja és com si s'anés tancant tot l'espai mental. Cada vegada tot és més reduït, més petit. I al final només queda una sola via de sortida: treure's la vida. La mateixa malaltia mental o depressió ha limitat la capacitat de la persona de buscar refugi en els seus valors o de demanar ajuda... És anar a l'escola, els companys se'n riuen de tu, no ho vols compartir a casa perquè no vols fer patir els pares, o perquè et fa vergonya, i et vas quedant tu sol amb el teu patiment...

La fe pot ajudar a donar una mica de llum en moments de tanta foscor?

En situacions de molt sofriment, moltes vegades al principi hi ha un trencament de les teves creences. "Nosaltres que l'hem estimat o que l'hem cuidat, jo que resava per ell... I res ha servit per evitar això". Hi ha un temps d'una nit fosca, no entens res. Ha mort la persona que estimaves i el Déu on et podies recolzar abans, no el trobes. Ha de passar un temps perquè un pugui tornar a trobar, no tant respostes, com un canvi en un mateix. Un canvi que t'obri a la confiança, al misteri, al "jo no entenc res, però confio que un dia pugui entendre-ho i tornar-lo a trobar".

**"LES MEVES CREENCES
I LA MEVA ESPIRITUALITAT
EM SOSTENEN"**

Com us cuideu les persones que feu aquest acompanyament? Us feu una cuirassa?

No, perquè llavors no arribes a trobar l'altre en el seu sofriment. Et serveixen els dols que

tu hagi pogut passar. Has anat fent camí, te n'has pogut sortir i t'has fet més fort. I això et permet anar on s'estan ells ara, amb el seu patiment, posar-te al costat i acompanyar-los. I a nivell personal, a mi la fe m'ajuda moltíssim, les meves creences i la meva espiritualitat em sostenen. Però no pots respondre als dubtes i a la foscor de l'altre amb les teves creences. Es tracta d'acompanyar i que les persones no estiguin soles, que se sentin compreses i no jutjades. Només des d'aquí podran potser tornar a confiar en la vida i en Déu.

Estem parlant d'un dels patiments més difícils de pair. Un suïcidi té moltes contradiccions...

Exacte. És una mort d'una persona jove i no per una causa natural o per una malaltia. Sembla que hi ha aquest factor de decisió que fa molt difícil d'entendre-ho. El que fan les famílies és tancar-se, perquè és difícil que trobin persones amb qui puguin compartir-ho. És molt difícil per un mateix afrontar aquesta realitat, que és molt gran. És bo cercar el su-

port d'altres famílies que han perdut algú per suïcidi i compartir amb elles, perquè et poden entendre, és bo cercar l'ajuda de professionals sensibilitzats i experts. També hi ha persones d'Església en qui pots tenir confiança que et poden escoltar.

Congrés sobre el papa Francesc al novembre

Els propers 12, 13 i 14 de novembre tindrà lloc el Congrés 'L'aportació del **papa Francesc** a la teologia i a la pastoral de l'Església'. Aquest Congrés vol explorar les noves rutes que el Papa ha obert en els seus primers set anys de ministeri com a bisbe de Roma, amb la participació de pastors, teòlegs i institucions acadèmiques provinents d'Amèrica (UCA Buenos Aires, BC Boston), d'Àfrica (UCAO Yaoundé), d'Àsia i d'Europa (PUG Roma, AUSP Barcelona). El congrés, organitzat per l'Ateneu Universitari Sant Pacià, comptarà amb la presència de quatre cardenals: **Lluís F. Ladaria**, prefecte de la Congregació de la Doctrina de la Fe, **Walter Kasper**, president emèrit del Consell Pontifici per a la Promoció de la Unitat dels Cristians, **Joan-Josep Omella** i el recentment nomenat **Matteo Zuppi**. També hi seran presents personalitats com **Andrea Tornielli** director editorial del Dicasteri per a les comunicacions, l'arquebisbe de Tarragona **Joan Planellas** i el teòleg argentí **Carlos M. Galli**.

El papat de Francesc inicia el segon Post-Concili. L'exhortació Evangelii Gaudium assenyala una proposta sòlida de reforma eclesial que passa pel retorn a l'Evangelium sine glossa en un món debilitat per posicions excloents i intransigents, i que col·loca els pobres i les perifèries al bell mig de la societat global i de l'Església. Francesc és un pastor que parla amb les paraules i els gestos, que s'adreça als de lluny i als de prop, i que predica i practica l'audàcia evangèlica, la parresia apostòlica. I ahora Francesc és un teòleg de la inclusivitat, que no dissocia reflexió teològica i praxi teològica, que mira el món amb "misericòrdia" i demana la "integració" per als estrangers i per als ferits en l'esperit. La "ciutat" és, per a ell, un espai habitat pel mateix Déu, en el qual una Església missionera i propera, alliberada de tota autoreferencialitat, trobarà el nexa entre Evangelium i vida i esdevindrà principi d'unitat de la humanitat sencera.

La Nit de les Religions, una gran oportunitat per les confessions

Els dies 14 i 15 de setembre se celebra la **quarta edició** de La Nit de les Religions a Barcelona. Seran dos dies de portes obertes i d'activitats organitzades per conèixer i interactuar amb la diversitat religiosa i tradicional de la ciutat. La iniciativa ha crescut cada any en nombre d'entitats que hi participen i aquest any ja en són 54. La iniciativa està pensada pels assistents que visiten el centre, però per les confessions és una gran oportunitat. Per això, la majoria repeteixen any rere any. Expliquen que és una bona manera per donar-se a conèixer a persones a les qui no arribarien d'altra manera. Fins i tot les tradicions més conegudes i amb més segles de presència històrica a la ciutat. Alho-

ra, per compartir una iniciativa conjunta amb altres confessions.

La iniciativa està organitzada per l'Associació UNESCO per al Diàleg Interreligiós i Interconviccional (**AUDIR**), amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona i l'Obra Social de "la Caixa". Va començar al 2016 on 24 comunitats van obrir les seves portes per donar-se a conèixer a la societat civil. La Nit de les Religions ha tingut molt bona acollida, com explica **Sergio Arévalo**, coordinador del projecte a AUDIR: "El primer any hi van participar 24 comunitats, el segon 33, després 40 i ara 54. En visitants, calculem que han assistit unes tres mil persones, per edició."

Zouahir El Hairan, del **Grup de Joves** de l'AU-DIR, explica que la nit de les religions és una oportunitat per participar de diverses **activitats**, visites guiades, pels diferents centres i entitats. La iniciativa va néixer a Berlín i a Barcelona desitgen que segueixi aquesta línia per la ciutat: "Barcelona ha de pensar més enllà, potenciar la seva branca cosmopolita."

Enfortir el teixit social

Des de l'islam, **Mohammed Halhoul**, del Consell Islàmic Cultural de Catalunya, explica que participen per donar a conèixer la tradició de l'islam, i que, de fet, no només ho fan en aquesta ocasió, sinó que el centre acull la societat civil en altres ocasions que poden coincidir amb les festes del calendari de l'islam, o amb les festes de la ciutat, per exemple, per la Mercè.

Ho fan perquè "és important mostrar la pluralitat i riquesa en la que vivim, i potenciar la tolerància. La Nit de les Religions és una iniciativa boníssima que enforteix el teixit social, religiós, social, de fe, de creences que conviuen en la mateixa ciutat que de vegades passen desapercebudes pel dia a dia, el que fan només

amb les seves comunitats o fidels. Això trenca amb la seva rutina, per obrir-se als altres. Acollir a l'altre, saber rebre'l, escoltar-lo, conèixer-lo és una virtut."

El Consell Islàmic de Catalunya, durant la Nit de les religions, ofereix explicacions del servei que donen als fidels i a la ciutadania en general, expliquen una mica la història de l'islam, i donen informació sobre el culte. "També oferim te o begudes i pastes del Pakistan o del Marroc, i sempre hi ha alguna sorpresa fora de programa, cada comunitat realitza activitats diferents". La tradició sufí, per exemple, presentarà testimonis, llegirà poemes acompanyats amb llaüt, i farà un concert. **Marcel Plana** d'Adalil, Cultura i Espiritualitat, explica que és el primer any que participem en col·laboració amb Associació Puente de Comunicació: "Estem contents de poder mostrar que som a Barcelona."

"No esperàvem tanta gent"

Aquestes activitats són gratuïtes i l'entrada és lliure, com ho són la majoria de les del programa que s'organitza en els apartats: Budisme, Cristianisme, Hinduisme, Islam, Judaisme,

Sikhisme... És una part de la diversitat que mostren les dades de la memòria de 2018 de l'Oficina d'Asser Religiosos de Barcelona (OAR). Del 2002 al 2018 Barcelona ha passat de tenir 375 centres de culte a tenir-ne 569 que pertanyen a 23 confessions diferents. En el mateix informe apareixen els percentatges del nombre de centres existents a Barcelona i el cristianisme catòlic (amb un 42%) continua tenint la majoria de centres del territori.

La comunitat benedictina del Monestir de Sant Pere de les Puel·les és una de les entitat catòliques que hi participen. El monestir de Sant Pere de les Puel·les té presència a Barcelona sense interrupció des del 945 fins a avui i és la primera comunitat femenina de tradició benedictina que va existir a la ciutat. Això no treu que també vegin la necessitat d'obrir les portes.

La germana **Conxa Adell** diu que el que més li agrada de la Nit de les Religions és que sigui una iniciativa que ve de la societat civil. "Aquest és el segon any que hi participem, l'any passat ens van contactar des de l'AUDIR i ens van convidar, i de seguida ens va agradar la iniciativa

perquè ve proposada des del món laic, des de l'àmbit civil, que no des de l'àmbit religiós.”

L'experiència va ser per elles un èxit amb la presència de més de cent persones. “No sabíem què passaria, no esperàvem tanta gent perquè arribar fins al monestir no és del tot fàcil, no estem al centre de Barcelona. A més el programa tenia diverses activitats simultànies a la nostra. Els vam rebre a la gespa del nostre hort i els vam convidar a participar de les vespres, i no s'hi cabia a l'església”. També van fer una dansa que va sorprendre a molts assistents.

Aquest any, oferiran diversos textos de l'evan-geli i textos que parlen de la regla de sant Benet. “Participant de la Nit de les Religions volem mostrar que encara hi som, i que ens acostem a la comunitat de diverses maneres”.

Propostes d'espiritualitat diversa

La diversitat religiosa també es concreta amb un gran nombre de confessions minoritàries. Des dels organitzadors donen cabuda a totes les que hi volen participar, sense donar més importància a unes que a d'altres. **Natàlia Barenys**, del centre budista Zen Kannon, valora molt que el format de la Nit de les Religions faci molt accessible el seu centre a tothom. “La gent pot venir per curiositat, atrets potser per les aparences... Però un cop proven què és el que fem -en el nostre cas la meditació asseguda com a font d'alliberació del sofriment- aleshores poden sentir el desig d'aprofundir”. Per Barenys, aquestes propostes són molt importants: és millor que a la gent se li ofereixin activitats relacionades amb l'espiritualitat, que no pas bars i restaurants, d'això ja n'hi ha molt.

Hauria d'haver-n'hi sempre i no només un cop l'any, esperem que continuïn.”

El 2019 continua la iniciativa i amb alguna novetat. La Nit de les Religions guanya un dia més, s'estén fins diumenge al matí i així hi haurà temps per a visitar més comunitats. A més, l'acte inaugural es fa en una sala més gran, a l'Espai Francesca Bonnemaison. També hi ha nous participants com els Ateus de Catalunya, o iniciatives noves com una ruta guiada pel territori, concretament, a Sants i Hostafrancs, que oferirà AUDIR. Segons Sergio Arévalo, la idea és que, cada vegada més, altres àrees de Barcelona hi participin, “el que volem potenciar és el coneixement, la convivència i el diàleg del veïnat i el seu entorn religiós”, conclou.

Celebracions de Sant Pere Claver a Verdú i Barcelona

Pere Claver va dedicar trenta-vuit anys en cos i ànima als esclaus africans que arribaven mig morts al port de Cartagena. Una vida entregada fins a l'extrem. Dilluns la Companyia de Jesús a Catalunya va celebrar la festivitat del seu sant patró. Una doble celebració. Al matí a Verdú, el delegat dels jesuïtes a Catalunya, **Llorenç Puig**, va recordar que Claver va forjar a Verdú "el caràcter fort, decidit, ferm però obert a les crides a més compromís". A la tarda, a Barcelona, jesuïtes, amics i col·laboradors de la Companyia de Jesús van omplir l'església del carrer Casp.

JESUÏTES | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

Vives: educar les joves generacions per bastir un futur de pau

L'arquebisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra, **Joan-Enric Vives**, va presidir diumenge la missa de la Patrona d'Andorra, la Mare de Déu de Meritxell, al seu Santuari-Basilica. A l'homília va mostrar satisfacció per la visita a Andorra del president de la República Francesa **Emmanuel Macron**. I va reflexionar sobre els 80 anys de l'inici de la segona guerra mundial. "¿No creieu que serà educant les joves generacions i fomentant la vida pública en criteris ètics i en el respecte als drets humans, que podrem bastir un futur de pau?", va interrogar-se.

BISBAT D'URGELL | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

Un centenar de mestres de la Fundació d'Escoles Parroquials refermen el seu compromís per l'educació especial

"Un educador ha de conèixer allò que ensenya, però sobretot ho ha d'estimar". Així es va expressar el doctor **Ramon Maria Nogués** en la conferència inaugural de la segona jornada 'Construint Futur' celebrada aquest divendres per les escoles d'educació especial de la Fundació per les Escoles Parroquials de l'Arquebisbat de Barcelona (FEP). A la jornada hi han participat cent trenta educadores i educadors de les cinc escoles d'educació especial de la FEP, que aquest inici de curs s'ha centrat en l'aprenentatge de l'experiència.

FUNDACIÓ ESCOLES PARROQUIALS | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

L'escola concertada de Lleida fa pinya en la seva primera trobada

La primera Trobada de Mestres i Professorat de l'Escola Concertada de Lleida ha estat un èxit de participació. Més de 850 docents provinents de 28 escoles concertades del territori han assistit a aquest esdeveniment sense precedents que es va celebrar dijous. Durant la jornada s'ha llençat un missatge de cohesió per fer front als desafiaments pedagògics, econòmics i socials en el dia a dia d'una escola concertada.

ESCOLA CONCERTADA | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

L'educador claretà, atent a la xarxa de relacions

Un total de 28 mestres i professors novells dels col·legis Claret de Barcelona, Cornellà de Llobregat i Valls han assistit a la jornada de formació sobre l'educador claretà. Es van reunir dijous 5 a Sallent, en família claretiana. El pare **Josep Sanz** va destacar quatre aspectes del pare Claret com a missioner -veure, viure, treballar i celebrar- així com la importància d'aplicar-los a les escoles claretianes per entendre el món que ens envolta i les persones, afavorir la bona convivència, treballar per a la transformació del món, saber agrair, valorar i celebrar.

CLARETIANES | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

La Fundació Pere Tarrés ha concedit 12.175 beques per a colònies i casals d'estiu per infants en situació de vulnerabilitat social

4.171 infants en situació de vulnerabilitat social han tingut l'oportunitat de poder participar en 12.175 activitats de colònies i casals d'estiu becats per la Fundació Pere Tarrés gràcies a la campanya "Ajuda'ls a créixer". Per concedir les beques, la Fundació Pere Tarrés realitza un rigorós procediment per analitzar la situació socioeconòmica de cada nena o nen, i assignar-li l'activitat d'educació en el lleure més adient.

FUNDACIÓ PERE TARRÉS | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

El Papa demana a Madagascar no instrumentalitzar el nom de Déu per justificar segregació, terrorisme o marginació

Dl, 09/09/2019 | La Vanguardia

Arrels Fundació augmenta un 22% l'atenció de la gent sense sostre

Dl, 09/09/2019 | El PuntAvui

El bisbe de Solsona lamenta la presó abusiva dels presos polítics

Dl, 09/09/2019 | El Nacional

El bisbe Pardo aposta per «decidir» encara que impliqui canviar lleis fonamentals

Dm, 10/09/2019 | Diari de Girona

La Sagrada Família vol millorar la il·luminació nocturna

Dc, 11/09/2019 | La Vanguardia

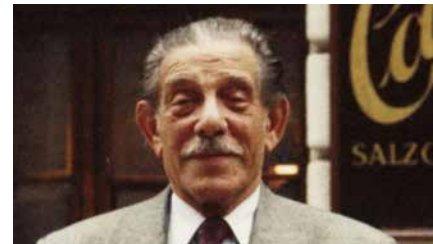
Montserrat intentarà que el defensor del menor que crearan per prevenir abusos sigui una dona

Dj, 12/09/2019 | El Món

El co-príncep Macron visita Andorra

Dv, 13/09/2019 | El PuntAvui

La Filmoteca acull el 21è Festival de Cinema Jueu de Barcelona

Dv, 13/09/2019 | El Nacional

Dimarts 17 de setembre

- **Portes obertes a CETR.** De 16 a 20 h. Barcelona.
- **"Pregària, Música, Silenci".** De 19 a 20 h. Caputxins de Sarrià. Barcelona.
- **Curs d'Introducció a l'Espiritualitat Franciscana.** Del 17 de setembre al 14 de gener. De 19 a 21 h. Facultat de Teologia de Catalunya. Barcelona.
- **Presentació del llibre 'Les bates blanques' de Xavier Giribés i Sala.** 19 h. Llibreria Claret - Sala Pere Casaldàliga. Barcelona.

Dimecres 18 de setembre

- **Pelegrinatge a Armènia des del Bisbat d'Urgell.** Del 18 al 23 de setembre. Inscripcions: Arxipresbiterat de les Valls d'Andorra. Andorra la Vella.
- **Inici del curs del Secretariat d'Apostolat Seglar.** 19 h. Parròquia de Sant Pau del Camp - Sala Abat Safont. Barcelona.

- **Presentació del llibre 'Itineraris interiors'.** 19 h. Organitza Casa de l'Ésser, Fragmenta Editorial. Associació Amics de la Unesco. Barcelona.
- **Dansa contemplativa al monestir.** De 20 a 21 h. Monestir de Sant Pere de les Puel·les. Barcelona.

Dijous 19 de setembre

- **Trobada d'inici de curs dels grups de Vida Creixent de la diòcesi de Lleida.** De 10 a 18:30 h. Casa de l'Església.
- **Obertura oficial del curs 2019-2020 a la diòcesi de Lleida.** 19 h. Catedral de Lleida.
- **Presentació de 'Cuando la vida nos vive', d'Hilario Ibáñez.** 19 h. Fundació Vidal i Barraquer. Barcelona.
- **L'hinduisme, una tradició viva.** 19 h. Llibreria Altaïr. Barcelona.
- **Joan Estruch presentarà 'Crec recordar' amb una conversa amb Salvador Cardús.** 19 h. Llibreria La Central del Raval. Barcelona.

Divendres 20 de setembre

- **Portes Obertes a la Sagrada Família.** Del 20 al 23 de setembre. Basílica de la Sagrada Família. Barcelona.
- **Història i art de la Capella dels Dolors.** 18:30 h. Arxiu Comarcal del Maresme. Mataró.
- **Representació del Misteri de La Selva.** 20 h. Basílica de la Sagrada Família. Barcelona.
- **Sanació interior i alliberament.** 20 h. Parròquia de Sant Antoni de Pàdua. Tarragona.
- **'Misericòrdia, de Reus al Cel'.** De 21:30 a 22:30 h. Organitza Orfeó Reusenc. Prioral de Sant Pere. Reus.
- **Representació del Retaule de Santa Tecla.** 22:30 h. Catedral de Tarragona.

Dissabte 21 de setembre

- **Natura i Espiritualitat a la Cartoixa d'Escaladei.** De 10 a 18 h. Cartoixa d'Escaladei.

- **Vuit dies d'Exercicis, amb Ramón Fabregat.** Del 21 al 30 de setembre. Cova de Sant Ignasi. Manresa.
- **L'església de Sant Llorenç.** 18:15 h. Església de Sant Llorenç. Lleida.
- **"El Tron" a la Col·legiata de Sant Vicenç del Castell de Cardona.** 20:30 h.

Diumenge 22 de setembre

- **Recés a la Casa d'Espiritualitat Betània.** De 10 a 17:30 h. Cornellà de Llobregat.

Fundació Pere Tarrés @Fundperetarres

La Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés @uramonllull obre el curs amb 130 nous alumnes i amb un nou torn de tarda. El degà Joan-Andreu Rochas els ha donat la benvinguda convidant-los a la "gran família" de la facultat #SócSocial ow.ly/CSnC50w6B5P

13:20 · 12 set. 19 · Hootsuite Inc.

La Sagrada Família @sagradafamilia

Podríem passar-nos hores contemplant cadascun dels detalls...

[Autor del grup escultòric de la façana de la Passió: Josep Maria Subirachs]

14:05 · 10 set. 19 · Twitter Web App

Monestir de Poblet @MonestirPoblet

Encara no coneixeu l'ampliació del Museu del Monestir de Poblet i el nou Centre de Visitants? Aproveiteu aquest cap de setmana!!
Fotos: @MonestirPoblet i @patrimonigencat

10:31 · 13 set. 19 · Twitter Web App

PES La Mina - SSJ @PES_LaMina

Ja fa una setmana i un dia que estem treballant a contrarellotge per a tenir-ho tot enllestit quan comencem amb els nostres projectes i serveis. Energies renovades i un sol esplèndid avui al #barriLaMina - Bon començament de curs a tothom 🙌🙌🙌

12:01 · 06 set. 19 · Twitter for iPhone

Revista Estris @revistaEstris

Coincidint amb l'inici del curs escolar, la @Fundperetarres ha elaborat un calendari sobre dones que han fet història ow.ly/lwV350w6loO

Aquest està acompanyat d'un web amb material pedagògic per treballar a les #escoles #esplais o #caus sobre cada àrea d'expertesa.

14:17 · 12 set. 19 · Twitter Web Client

Papa Francesc @PapaFrancesc

:@Pontifex: "Feliços vosaltres, feliç l'Església dels pobres i per als pobres, perquè viu impregnada del perfum del seu Senyor, viu alegre anunciant la Bona Nova als descartats de la terra, a aquells que són els preferits de Déu" #ViatgeApostòlic #Madagascar

22:35 · 09 set. 19 · Twitter for iPhone

ClaretValls @ClaretValls

El personal del centre visita el Petit Claret, el nou edifici d'educació Infantil.

13:03 · 10 set. 19 · Twitter Web App

BlanquernaFCRI @BlanquernaFCRI

El diàleg sempre és positiu. L'@ObsBlanquerna avui serveix de pont entre periodistes i comunitats religioses #SpeedDating #ReligionandMediaStoryDating

Obs Blanquerna @ObsBlanquerna · 4d

Hoy tenemos a #periodistas y a responsables de comunidades #religiosas dialogando. Objetivo? Conocerse para informar mejor #religionandmedia #comrel

12:14 · 09 set. 19 · Twitter for iPhone

Unió de Religiosos de Catalunya @ReligiososCat

Bon dia! ☀️ Sabies que la setmana vinent, l' #Horeb 📖, el butlletí de la Unió de Religiosos i Religioses de Catalunya, arriba al número 500? Vine a l'acte commemoratiu el proper dijous, a les 19 h a la @LibreriaClaret!

16:42 · 11 set. 19 · Twitter Web App

Escola Pia Catalunya @escolapiacat

Avui és un dia gran! Tornem a l'escola! 🎉🎉🎉

9:33 · 12 set. 19 · Twitter for iPhone

EscolaniaMontserrat @EscolaniaMont

Estem contents perquè avui ha començat una nova promoció d'escolans. Desitgem que amb el seu cant siguin portadors de pau a moltes persones, seguint la nostra tradició set vegades centenària.

16:42 · 11 set. 19 · Twitter Web App

La Salle Catalunya @LaSalleCat

#NoucursLaSalle #Imagina que a l'escola no només s'aprèn el que apareix en els llibres. A La Salle ensenyem en el sentit ètic, en la necessitat d'aprendre durant tota la vida, en el desenvolupament de la capacitat d'afrontar les adversitats. #MiraMésEnLlà

9:00 · 13 set. 19 · Hootsuite Inc.

CATALUNYA RELIGIÓ

Resum en paper de la setmana | ISSN 2604-7012 | Tota l'actualitat a www.catalunyareligio.cat

Director: Jordi Llisterrí i Boix. **Edició paper:** Laura Mor. **Redacció:** Glòria Barrete i Laura Mor. **Col·laboradors:** Eloi Aran, Ramon Bassas, David Casals, Lucía Montobbio, Alba Sabaté. **Adreça:** Carrer Nàpols 346, 2n E. 08025 Barcelona. **Telèfon:** 674050748. **Correu-e:** info@catalunyareligio.cat **Publicitat:** comunicacio@animaset.cat

Catalunya Religió és una iniciativa de la Fundació Catalunya Religió. **Patronat:** Eduard Ibañez (president), Míriam Díez (vicepresidenta), Carles Armengol, Ignasi Garcia i Clavel, Núria Iceta, Manuel Manonelles, Anna Vilà.

AMB EL PATROCINI DE

ENTITATS COL·LABORADORES

